

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг

09 жовтня 2020 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... і вона трошки ускладнюється в останній тиждень.

У нас сьогодні в порядку денному один законопроект – 3199. Наша колега Анна Костянтинівна просила, щоб ми на цьому тижні його розглянули. І давайте ми зараз проведемо перекличку, хто з нами є на відеозв'язку, взагалі хто бере участь в засіданні комітету.

Тут у нас..... є Герус Андрій, є Скороход Анна Костянтинівна. (*Шум у залі*)

НАГОРНЯК С.В. Сергій Нагорняк є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекай, спочатку тут хто в живу є, відмічаємо.

_____. Вікторія, а можна попросити тих, хто не говорить, mute, включатись на mute, бо дуже фонить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Герус тут є....

Да, прохання виключити мікрофони, потім всім буду давати слово. Ми розуміємо, що тут відеозв'язок трошки, може, ускладнює. Ми будемо робимо все, щоб права кожного народного депутата були на сто процентів дотримані.

Мулик Роман тут, і Скороход Анна Костянтинівна тут.

Тепер я буду йти по прізвищах, а ви кажіть, хто на зв'язку.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. На зв'язочку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На зв'язочку, є.

Волинець Михайло Якович. *(Шум у залі)*

Пан Горобець.

ГОРОБЕЦЬ О.С. Є присутній. Є, на зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна є.

ГРИБ В.О. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Єфімов Максим Вікторович. Був, є.

ЄФІМОВ М.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Немає.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Є. Є. І я хотів би виступити по порядку денному нашому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зараз дійдемо..... до порядку денного.

Камельчук Юрій. Бачу, є.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. На місці, на зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович.

КІСІЛЬОВ І.П. Є Кісільов.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На зв'язку, плюс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. Є, на зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх.

КОСТЮХ А.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович. Немає Олексія Юрійовича.

Мороз.

МОРОЗ В.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз є. Плюс.

Мулик Роман. Плюс.

Нагорняк Сергій.

НАГОРНЯК С.В. Есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є? Плюс. Нагорняк Сергій плюс.

Пивоваров Євген.

ПИВОВАРОВ Є.П. Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс.

Припутень Дмитро.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Семінський Олег Валерійович. Зараз підійде. Ставимо поки що знак питання. Зараз його немає.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс.

Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Без відео, да?

Юрченко Олександр. Юрченко! Олександр Миколайович, коли з'явиться, то дайте про себе знати. Ставимо поки що знак питання.

Кворум у нас в будь-якому випадку є. Відсутні Жупанин і Кучеренко. Двоє під знаком питання. Кучеренко є, Олексій Юрійович. Кучеренко плюс.

Значить, відсутні Жупанин Андрій Вікторович. Під знаком питання Семінський, Юрченко...

_____ . Помічник Кучеренка. Не видно, чи Кучеренко є.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Добре.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко є. Плюс ставимо.

Тоді Семінський Олег Валерійович поки що під знаком питання, його поки що немає.

Тепер до порядку денного. У нас сьогодні пропонується один законопроект, щоб ми швидко його пройшли, 3199.

По порядку денному, Юлій Якович, у вас було якесь питання?

ЮФФЕ Ю.Я. Шановні колеги, я хотів до вас до всіх звернутись. Я казав при першому читанні, коли ми розглядали, своє відношення до цього закону, що цей закон принаймні такий, як ото у відомому творі "Зелений фургон"... Дайте мені закінчити. "Зелений фургон", коли самогон давали в тимчасове користування. Конфіскований самогон уповноважений давав в тимчасове користування. Оце електроенергію дешево дають, щоб робили біткоїни.

Я хотів у вас спитати: що ми робимо? Після того, як у нас звинуватили члена нашого комітету (не буду його, він присутній, бо виновною може зробити тільки суд людину, я не хочу нікого обвинувачувати), і пан Наливайченко сказав, що ми самий корумпований комітет, як ми розглядаємо цей закон?

Я в свій час, коли у нас избыток електроенергії, дійсно, причому довели, що стала збитковою атомна електроенергія за счет "Гарантованого покупця" і "зеленої" електроенергетики, яку започаткував, як кажуть,

соратник Януковича. Що ми робимо з цим законом? Я вообщє не знаю. Що, у нас нема інших питань? У нас листи є від тої Асоціації міст і так далі, які законно вони просять розглянути. У нас не збалансований абсолютно ринок. Коли ми хочемо, хай виробляють ці біткоіни всі атомні станції, або віддати населенню. Зібрались, узяв уряд підвищувати ціну.

Я думаю, що ми не повинні в такій ситуації розглядати цей лобістський і, на мій погляд, преступний закон. Моя пропозиція - зняти його з розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, Юлій Якович.

_____. Я можу також додати, якщо можна, два слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку! У мене пропозиція. Щоб ми по суті не сперечались, чи він хороший, чи поганий, давайте по порядку денному визначимось.

Хто за те, щоб затвердити цей порядок денний з законопроектом 3199, прошу проголосувати.

Хто – за?

БОНДАР М.Л. Бондар - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар - за. Я ставлю тут: Бондар - за.

Волинець.

ЄФІМОВ М. В. Єфімов - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець, питаю? Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус - за.

Горобець - за, по-моєму, так?

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.

Єфімов - за. Жупанин відсутній. Іоффе проти, утримався? Юлій Якович, проти? Добре, проти.

Камельчук - за, я так розумію.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович, за?

КІСІЛЬОВ І.П. Кісільов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович - за?

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є.

Костюх Анатолій - за?

КОСТЮХ А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Так, далі. Кучеренко Олексій Юрійович. Це порядок денний. Ми не по суті голосуємо. Кучеренко Олексій Юрійович. За порядок денний - ви за?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я – за. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир, за? Мороз Володимир – за.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порядок денний. Мулик – за.

Нагорняк Сергій.

НАГОРНЯК С.В. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Пивоваров Євген.

ПИВОВАРОВ Є.П. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінського поки не видно.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна – за.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Шипайло Остап Ігорович!

ШИПАЙЛО О.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович! Поки що відсутній під час розгляду цього питання, отримується.

16 – за. Рішення прийнято.

Відповідно тоді переходимо до розгляду питань порядку денного. І по законопроекті 3199 в нас співавтор – це... Анна Костянтинівна співавтор цього законопроекті?

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко – за. Хорошо.

Значить, по 3199 співавтор - Скороход Анна Костянтинівна. І потім в нас так само послухаємо позицію міністерства. Сподіваюся, підключене Міністерство енергетики, регулятор і...

_____. На зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На зв'язку.

Прошу, Анна Костянтинівна.

ГРИБ В.О. Пане Андрію, в мене будуть зауваження, якщо можна, включите мене також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна. Можна. Тільки спочатку представлення законопроекту, а потім коментар.

ГРИБ В.О. Добре, домовилися. Просто, щоб ви бачили, я ж не на відеозв'язку, там не видно.

_____. Пане голово, пане голово, якщо можна, дві секунди.
(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погано чути.

_____. Я в дорозі, трішки спішу, якщо можна... Я в дорозі просто.

_____. Пане Андрій, чуєте мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Краще, щоб залишитися на голосування. Да, чую. Краще, щоб залишитися на голосування, чи через 10 хвилин включитися, через 20 хвилин включитися. Якщо можна, залишитися все-таки. Ми, думаю, будемо не дуже довго. Будемо не дуже довго. Прохання поки що залишитися.
Анна Костянтинівна.

ІОФФЕ Ю.Я. Цей закон... не тільки самим корумпованим комітетом, а найсамішим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, давайте по черзі, щоб не перебивати виступаючих.

СКОРОХОД А.К. Юлій Якович, на жаль, і з великою повагою до вашого віку, але ви взагалі не розумієте, про що закон, і що ми хочемо

зробити, і скільки інвестицій завести в Україну.

У нас на днях, всі могли бачити, і це було і на сайті Міністерства цифрової трансформації, і на сайті Кабміну, і безпосередньо у всіх учасників, які приймали участь у створенні цього законопроекту, всі знають, що було підписано два меморандуми з Microsoft та ТЕСНПА, які планують побудувати, вкласти кошти в Україну і побудувати декілька центрів, дата-центрів, які будуть обробляти дані, які будуть зберігати інформацію. І це взагалі ніяк не пов'язано з "асіками", про які ви так говорите. Це абсолютно різні речі. Окрім того, передбачається рейдерінг фільмів. Це так само жодного відношення не має до того, про що ви говорите. Тому, перш за все, перед тим як щось говорити і щось поливати, брудом - розберіться.

І я не бачу нічого страшного в цьому законі. Якщо ми хочемо дати можливість "Енергоатому", по-перше, продавати по двосторонніх договорах, а, по-друге, той профіцит електроенергії, який в нас на сьогоднішній день є, щоб він використовувався, і "Енергоатом" та інші державні генеруючі компанії не зупиняли блоки, а, навпаки, продавали свою електроенергію.

Ми всі знаємо, що даний законопроект врахував всі побажання, які були запропоновані на робочій групі. І взагалі його було повністю переписано, з усіма "хотелками" як-то кажуть. Він пройшов перше читання. І я прошу, щоб він був підтриманий комітетом і в другому читанні і пішов до зали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Спасибі.

Вікторія Олександрівна, ви на зв'язку?

ГРИБ В.О. Так, Андрій Михайлович, на зв'язку. Дякую.

Ну знаєте, колеги, на превеликий жаль, все, що ми почули зараз від пані Анни, я розумію, мета завжди дуже гарно виглядає, але диявол в деталях. І отут я, на превеликий жаль, не можу не погодитися зараз з Юлієм

Яковичем. Ви знаєте, він каже абсолютно правильні речі. Ми закладаємо просто бомбу такого... Ну, потужну бомбу, яка може вибухнути, для корупційної складової.

Ну я взагалі, до речі, не бачу, у нас є висновки Секретаріату Енергетичного Співтовариства, висновки АМК також?

Ми просто хочемо зараз в сліпу проголосувати таке, знаєте, втручання в риночну економіку і в риночні механізми. І я розумію, що нам дуже хотілося б зараз мати інвесторів. Але не так воно робиться. Де у нас запобіжники? Якщо у нас буде, наприклад, законопроект про ті території, там де буде трансформація вугільних регіонів, можна буде викладати такий механізм, але це потрібно чітко прописувати. А не для того, щоб ми сьогодні... Ще раз повторююся, закладаємо бомбу, яка потім надасть можливість в ручному режимі втручатися в енергетичний ринок.

Я хотіла б зараз почути відповідь, якщо можна, чи є у нас висновки Енергетичного Співтовариства та АМК, а далі ще продовжу, з вашого дозволу.

ОФФЕ Ю.Я. І я теж хотів би.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, давайте по черзі.

ІОФФЕ Ю.Я. Я тільки не зрозумів, чому ..... Гриб "на жаль" .....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, по черзі. Я всім обов'язково дам слово. Тим більше, я розумію, що по відеозв'язку це тим більше важливо дати слово, щоб ми не відчували ущербності від неучасті, скажімо так.

Значить, колись, коли у нас були дискусії про погодження з європейськими партнерами, я на себе взяв зобов'язання по важливих законопроектах, але по тих, які десь проходять комітет, я буду просто в режимі e-mail запитувати висновки. Я в Енергетичного Співтовариства

запитував - висновок по цьому законопроекту негативний. Їхня позиція така, що вони не підтримують.

А те, що стосується Антимонопольного комітету, я на себе таких зобов'язань не брав, тут вже кожний народний депутат може звернутися до Антимонопольного комітету. В нас, скажімо, часто немає постійної практики питати висновки Антимонопольного комітету. Тому тут, Вікторія Олександрівна, вже прошу, якщо вам потрібна їхня позиція, самостійно звернутися в Антимонопольний комітет.

ГРИБ В.О. Добре, Андрію Михайловичу, я почула. Але ми отримали висновок негативний Енергетичного Співтовариства. Це те, що ви тільки що підтвердили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, отримали. Вікторія Олександрівна, заради справедливості, в нас згідно Додатку 27 є зобов'язання проводити консультації з європейськими партнерами. Після цих консультацій ми приймаємо рішення самостійно, все-таки у нас є повноваження народних депутатів України. Тому...

ГРИБ В.О. Це зрозуміло, пане Андрію. Але ми з вами розуміємо, що це, знаєте, так само, як говорили про рекомендації нашого уряду. Уряд робить рекомендації на антикризовому штабі, а потім у нас хтось приймає, хтось не приймає, і кажуть: "Так то ж рекомендації". А потім у нас хаос просто в енергетиці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для того ми розглядаємо їх закони, тому що закони – це не рекомендації, це вже...

ГРИБ В.О. Так от, я хочу сказати, що тут, Юлій Якович (я повернуся до вас), ви мене вибачте, що я сказала, що я, на превеликий жаль, з вами не

погоджуюся, з вами погоджуюся, вибачте. Тому що сам закон, якщо б він був прописаний по-іншому, можна було б приймати, але не в такому вигляді, в якому він зараз.

І, колеги, я також надавала правки. Єдине, там проблема технічна якась була, я так розумію, що її в таблицю не включили, то я дуже буду просити, щоб ми розглянули ті правки, які я надавала. І взагалі його дуже важко зараз виправити в такому вигляді, в якому він є, але я намагалася це зробити.

Знаєте, хотіла б ще (зараз одну хвилиночку, будь ласка) просто навести вам приклад, яким чином це може відбиватися взагалі на "Енергоатомі". При річному відпуску "Енергоатома" 68,7 мільярда кіловат-часів, 50 відсотків продається зараз населенню за 1 копійку за кіловат-час. Щоб забезпечити покриття собівартості близько 70 копійок кіловат-час, "Енергоатом" має інші 50 відсотків виробітку продати по ринковій ціні 140 копійок кіловат-час.

Продаж обсягів за спеціальною ціною на аукціонах законопроекту 3199 - конкуренції не буде, а покупцями будуть максимум два замовника проекту, призведе до продажу за ціною близько стартової, тобто десь 675,63 гривні мегават-час. І, для прикладу, на обсягах 876 мільйонів кіловат-час втрати "Енергоатому" будуть складати 635 мільйонів гривень. А за 5 років, з урахуванням фіксації ціни та мінімального рівня інфляції 5 відсотків, втрати "Енергоатому" складатимуть 5 мільярдів гривень. Компенсувати втрати "Енергоатома" можливо, піднявши тільки тарифи для населення до рівня ринкових цін. То ви, Анна Костянтинівна, я так розумію, зараз виступаєте за підняття якраз тарифів для населення.

Тож законопроект 3199 - це законопроект про те, як завдати збитків державній атомній генерації; про те, як зробити Україну слабкою енергонезалежною країною; про те як штучно підняти тарифи та призвести до повного зубожіння населення.

А щодо листа Міненерго, до речі, яке також надало підтримку законопроекту 3199, хочу зауважити, що Міненерго, на жаль, не надало уваги техніко-юридичному викладенню норм цього законопроекту. Я маю на увазі,

що в законопроекті зазначено, що споживачем, для якого надаватимуться лояльні умови продажу нібито профіцитних обсягів електроенергії, може бути підприємство, яке має просто на меті створення нових оптимізуючих баланс ОЕС електроустановок. Тобто не споживач, який побудував вже об'єкт та вже зараз може підтвердити свої здібності оптимізувати баланс ОЕС, а споживач, який лише визначить собі за мету, яку, можливо, досягне колись, у майбутньому, але не факт.

Таким чином, Міненерго зараз пропонує підтримати законодавчу ініціативу, яка відкриває можливості для всіх промислових споживачів вже зараз отримувати 5-річні лояльні умови купівлі електроенергії поза конкурентними сегментами ринку, вже зараз забирати з конкурентних сегментів ринку значні обсяги електроенергії, що призведе до викривлення ринкових цін та зниження ліквідності конкурентних сегментів ринку. Для таких промислових підприємств буде достатнім лише сформувати красиві документи про те, що вони мають на меті колись в майбутньому побудувати нові електроустановки.

І інші негативні наслідки законопроекту 3199. Регулятор зможе встановлювати ціни на електричну енергію для "Енергоатом", "Укргідроенерго", "Центренерго" з урахуванням їх економічно обґрунтованих витрат та норми прибутку, з урахуванням поточної системи встановлення цін на ПСО "Енергоатом" та "Укргідроенерго".

Ціни, запропонованою законопроектом системою, встановлені будуть вищими, ніж встановлені поточні ціни зазначених виробників, але нижчими за ринкові. Регулятор для таких обсягів електроенергії буде встановлювати спеціальний понижений тариф на передачу, що є також антиконкурентними діями.

Це також призведе до порушення законопроекту про державну допомогу суб'єктам господарювання, отримання недопустимої державної допомоги певними категоріями великих промислових споживачів. Великі заводи – великі системи накопичення енергії.

Законопроект містить застереження, що регулювання, запропоноване законопроектом 3199, не є державною допомогою та не потребує погодження АМК. Проте таке застереження зумовлює правові неузгодженості, двозначність, адже вступає в конфлікт з вимогами більш спеціального Закону про державну допомогу суб'єктам господарювання, які такий спосіб регулювання вважають державною допомогою.

Законопроект запроваджує можливість переспрямувати обсяги продажу електроенергії з продажу "Гарантованому покупцю" на продаж безпосередньо великим промисловим споживачам за двосторонніми договорами, що призведе до зменшення доходів "Гарантованого покупця". А ми знаємо, скільки там проблем з "Гарантованим покупцем" в нас вже є на сьогоднішній день.

Саме тому я і сказала, що я погоджуюсь з Юлієм Яковичем, що тут цей законопроект містить корупційну складову, за якою окремі великі споживачі зможуть отримувати електричну енергію на пільгових умовах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Спасибі.

Анна Костянтинівна, прошу.

СКОРОХОД А.К. Я очень благодарна Виктории Александровне за то, что она нам зачитала доповідну записку компанії ДТЕК.

Мені хочеться нагадати, що цього року в бюджет-2021 закладається 11,5 мільярда гривень, що буде покладено на кінцевого споживача, для того щоб компенсувати тариф на "зелену" генерацію, яку ви так сильно і р'яно захищаєте.

Також я хочу наголосити...

ГРИБ В.О. Я і слова не сказала зараз про "зелену" генерацію. Я зараз сказала про те...

СКОРОХОД А.К. Я вас не перебивала. Я прошу, щоб мене так само не перебивали. Я хочу закінчити.

(Загальна дискусія)

ГРИБ В.О. ...зараз не піднімати тариф для населення.

СКОРОХОД А.К. Дійсно, ніхто і не збирається піднімати тарифи у зв'язку із цим законом. Тому що ви прекрасно знаєте, що у нас у зв'язку із відсутністю споживача, у нас атомні блоки просто доводять на рівень найменшої потужності або взагалі виводять їх в резерв. І ви це прекрасно знаєте. І ви прекрасно знаєте, що нам на сьогоднішній день потрібен новий споживач. Ви так само це прекрасно знаєте. Але, дійсно, це буде не вигідно компанії ДТЕК, яку ви так р'яно захищаєте.

Тому я вас дуже прошу, давайте не наговорювати всяку фігню, а все-таки читати і аналізувати. Окрім того, ви всі прекрасно знаєте, що ціна ніяк не залежить від того, буде продавати "Енергоатом" профіцитну електроенергію додатково чи не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене прохання. Давайте будемо толерантними...
(Шум у залі)

Юлій Якович, не можна просто починати говорити тоді, коли хочеться почати говорити. По черзі. Тоді у нас буде порядок, тоді всі зможуть висказатись.

ІОФФЕ Ю.Я. Я прошу слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, далі у нас Камельчук піднімав руку.

ГРИБ В.О. Я б хотіла відповісти пані Анні, тому що вона робить звинувачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна... *(Загальна дискусія)*

В мене прохання. Дивіться, зараз у всіх виключені мікрофони. Давайте, по-перше, говорити по черзі. Друге: давайте говорити не один про одного, а говорити про ідеї, які закладені в цьому законопроекті. Якщо вони правильні, то говорити, в чому правильні, аргументи. Якщо ідеї неправильні, то чому вони неправильні. Щоб ми просто... Тому що по відеозв'язку це так непросто. Якщо в нас є порядок, ми всі висловимося. І прохання бути толерантними один до одного, щоб не...

ГРИБ В.О. Абсолютно вірно. І я вважаю поведінку своєї колеги абсолютно нетолерантною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Ваше зауваження почуте. В мене прохання, щоб ми всі були толерантними.

Камельчук Юрій, а потім Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Дякую.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Добрий день ще раз, колеги. Чи чуто, чи видно мене? Андрій Михайлович... Добре.

Друзі, я теж закликаю всіх до толерантності і до аналізу існуючих фактів. Перше, ми вже чудово розуміємо, тому що зараз сказати, що немає жодних компаній вже неможливо, оскільки підписані два меморандуми, і це надзвичайно важливий факт, і звинувачувати будь-яку з компаній названих (навіть не буду називати назви) в тому, що вони будуть займатися незаконною діяльністю, це наперед створення іміджу країни, яка не приваблює інвесторів і звинувачує їх ще в дверях, як-то кажуть.

Тому я прошу звернути увагу на репутацію даних компаній, які існують багато років. Одна з них існує стільки часу і має таку капіталізацію,

що нам поки що треба тільки, знаєте, дякувати, що вони звернули увагу і готові розглянути можливість, щоб співпрацювати з Україною. І вони, власне, очікують цього законопроекту.

Тепер що стосується по суті самого законопроекту. Нагадаю всім, що дана електроенергія, яка буде постачатися в майбутньому в дата-центри, буде йти тільки, власне, з профіцитного об'єму, який буде продаватися через аукціони, ніяк інакше. Тому на це вони можуть претендувати. Це надзвичайно важливо. Ніхто не ставить в основу основ великі інвестиції, хоча ми говоримо уже на старті про 1 мільярд доларів, а в майбутньому цей об'єм ринку може досягнути і 3-х, і 5-и, і потім більше. Дата-центри у всьому світі існують. Вони... Це і створення робочих місць, і надзвичайна можливість насправді залишати частинку прибутку в Україні, і плюс мати можливість підтримувати енергетику України.

Що стосується атомних станцій, для них це надзвичайно важливо, оскільки, я думаю, що ви також знаєте, що є певні запитання до фонду, в якому накопичуються кошти на модернізацію атомних енергоблоків. А якщо ми прагнемо енергонезалежності для України, то це ще один фактор, який якраз з допомогою цього законопроекту так само створить додаткову можливість.

Всі решта питань, в принципі, я би не хотів обговорювати. Прошу вас просто підтримати даний законопроект. І якщо ми будемо бачити в майбутньому ще якісь ризики чи потребу в додаткових запобіжниках, ми завжди можемо включитися як законодавчий орган і прийняти відповідні правки. На даний момент цей законопроект в даному вигляді є підтриманий міністерством і узгоджений з майбутніми гравцями, розуміння правил гри, які можуть бути. Тому важливо за нього проголосувати і підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлій Якович Іоффе. Прошу.

Хто наступний, підніміть руку.

ЮФФЕ Ю.Я. Шановні колеги, я от зараз слухав свого колегу пана Камельчука, і я згадав анекдот, коли один человек шел в прийми с лозунгом "Теща – друг человека", нес лозунг. Отакий от зараз був виступ. Вибачте мене.

І що стосується автора. Я хочу сказати свою думку. Що закон абсолютно корупційний, абсолютно він ганьбить наш комітет. Я ще раз пропоную зняти його з розгляду. Чи, як кажуть, я не захищаю інтереси якоїсь там компанії промислової. Вони на мене ображались, про ..... їх лобістських законів. І зараз я не знаю, хто пролобіював цей закон. Ну, я догадуюсь. Є невеличкий опыт. І коли такі лозунги кажуть, вперед і так далі, на захист, до процвітання, ну, розумієте, може, з вигляду хтось не розуміє, ну, не звертайте увагу на мій вигляд, я розумію, про що йдеться, маючи невеличкий досвід.

Тому я ще раз пропоную: не ганьбить наш комітет, про який пішла слава, що ми самий корупційний комітет в Раді. Про це каже пан Наливайченко, заявив, колишній член фракції "Батьківщина" і колишній голова СБУ, не з нашої фракції.

І я пропоную, давайте його знімемо і припинимо це, у нас, є чим займатись, куча законів ще. *(Не чути)*

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Пана Наливайченка знімати ми не можемо, зняти його може тільки його...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юра, ну, ти ж тільки що говорив, тебе ніхто не перебивав. Юлій Якович... *(Загальна дискусія)*

Ми ж домовилися. Значить, з приводу зняти з порядку денного. Зняти не можу, ми більшістю голосів проголосували, рішення прийнято, все. Якщо рішення прийнято, значить, його далі треба виконувати.

Друге: що стосується пана Наливайченка. Пан Наливайченко може багато чого казати, але не все, що він каже, це означає правду. Іноді краще деяким депутатам на себе подивитися і на свій професійний шлях, собі дати оцінку, аніж давати оцінку іншим. Тому...

_____. Андрій Михайлович, якщо можна, 10 секунд. Я хочу згадати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваша аргументація по суті зрозуміла, а коментарі інших людей – це коментарі інших людей.

_____. Я одну тільки тезу додам, з вашого дозволу.

Фракція "Батьківщина" заважала прийняттю Закону про анбандлінг, тому теж можна піддати сумніву вислови пана Наливайченка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я вибачаюсь. Я вибачаюсь, я мушу попросити слово.

_____. Але я також, але я вже тримаю руку, і я прошу надати слово.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, зараз виключені мікрофони у всіх, нікого не чути. Нікого не чути, тому говорити немає сенсу. Олексій Юрійович, всі мікрофони виключені. Всі мікрофони виключені.

Тому зараз Нагорняк Сергій просив слово, потім Євген Пивоваров, а потім Олексій Юрійович Кучеренко, щоб всі могли висловитися. Тільки прохання: всі по черзі. І всі обов'язково матимуть нагоду висловитися.

Прошу, Сергій Нагорняк.

НАГОРНЯК С.В. Шановні колеги, добрий день вам! Мене чути, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути.

НАГОРНЯК С.В. Я можу підтримати цей закон тільки при одній умові, якщо в цей закон ми внесемо ще список підприємств з мого округу: Звенигородський сирзавод, Жашківський завод "Нові напої", Іваньківський спиртзавод та цукровий завод, який на Маньківщині, "Дашуківські бентоніти", що на Лисянщині, Комбінат баранкових виробів, що у місті Ватутіному.

Колеги, це жарти жартами, але, якщо ми тоді даємо преференції іноземцям, чому ми не можемо дати нашим державним компаніям: "Укрзалізниця", "Київському метрополітену" - зі знижкою напряду купувати в "Енергоатома" по двостороннім договорам без посередників, без нічого?

На мою думку, ми маємо підтримувати інвесторів, але мають бути всі в рівних умовах як і інвестори, так само і наші державні підприємства. Моя позиція така.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Пивоваров Євген, і наступний - Кучеренко Олексій Юрійович.

ПИВОВАРОВ Є.П. Пане голово, чути мене? Шановний пане голово, дуже вам дякую.

Я дуже коротко. Перша теза. На сьогоднішній день "Харківводоканал" винен "Харківобленерго" 1,4 мільярда гривень за електроенергію. І якщо шановний Сергій шуткує, а я кажу це досить серйозно, тому що це забезпечення водою горожан. Це просто перша теза, кому треба робити знижку на електроенергію, якщо ми кажемо про державницьку позицію.

Друга теза. Пане Юрію, я до вас з великою повагою, але меморандум - їх можна штампувати кожного дня. І це я вам з, скажімо так, досвіду, що це

ні про що.

Друге. Якщо ви кажете, що там дуже дві поважні компанії, то системний бізнес ніколи не прийде сюди, доки ми будемо робити оці кишенькові закони. Ні один системний бізнес не може урахувати ризики, пов'язані з тим, що завтра тут буде. І щоб дійсно ми казали про інвестиції, нам треба робити дорожню карту і бути прозорими, і робити закони, які дійсно слугують для України і для народу.

І третє. Закінчуючи вже, дивіться, дійсно, дата-центри треба розвивати. І я підтримую це. Але нам треба знайти, мабуть, інший шлях, щоби це робити. І ми в анотації вже, Комітет правової політики, вони давали рекомендації.

Давайте так, якщо ми сьогодні тільки кажемо про ці дві компанії, давайте ми запросимо їх до нашого комітету, якщо це все серйозно, і нехай вони презентують свою програму, свої всі ризики. І потім ми не на рівні закону, а на рівні постанови, мабуть, щось, ну, вигадасмо тут і допоможемо їм розвивати тут оцей бізнес.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Олексій Юрійович Кучеренко, прошу. Олексій Юрійович, поки що немає зв'язку, да? Ну, добре.

Анна Костянтинівна... *(Не чути)*

СКОРОХОД А.К. *(Виступ російською мовою)*

Хотела бы сказать Евгению, что такие компании, как Microsoft и ТЕСНПА, не будут приходить в наш комитет, потому что они подписали меморандум с Минцифры. И нужно тоже иметь уважение и вообще сказать спасибо, что еще кто-то в условиях того, что сейчас происходит в законодательстве Украины, и вообще на рынке Украины, приходит к нам и говорит: да, мы вложим к вам деньги, только дайте нам какие-то гарантии,

дайте нам какие-то условия.

Относительно законов. Посмотрите все законы, которые были приняты нашим комитетом. Они все в чьих-то интересах. Здесь интерес того, чтобы "Энергоатом" не лег, а развивался дальше. Более того, это не касается только дата-центров. Если появится новый потребитель, который будет подпадать под этот закон, более того, это возможно, это не обязательно будут дата-центры, то он будет проходить, он будет это делать, и будет точно также получать такую возможность.

_____. Я прошу репліку, тому що було моє прізвище, ім'я.
Прощу у вас репліку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прощу. Тільки коротенько.

ПИВОВАРОВ Є.П. Я дуже коротко. Шановна пані Анно, бізнес не будується на термінах "дякую" або там щось. Бізнес будується на прозорості бізнес-процесів. Це є перше.

Друге. Казати "дякую" цим двом компаніям, роблячи їм знижку 50 відсотків електроенергії, як на мій погляд, це дуже велике "дякую", і немає там за що, скажімо так, дякувати. Це тільки наміри.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я хотів би виступити, пане голову.

СКОРОХОД А.К. .... робить знижку в 50 відсотків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, прошу, ваше слово.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Колеги, там про корупцію чи не про корупцію – це окрема розмова. Я єдине хочу поправити і старших колег, і молодших. Давайте ми зрозуміємо: тут мова не про корупцію, а про банальне лобіювання своїх інтересів. В цьому я нічого крамольного та кримінального не бачу, завжди в усьому світі хтось лобіює свої інтереси. Споживачі хочуть подешевше купити, а виробники хочуть подорожче продати. І саме тому я би термін "корупція" прибрав в цьому плані. Безумовно, наші колеги, як на мене, автори просто лобіюють інтереси абсолютно конкретних, може бути, компаній, може - ні, бо цих меморандумів я надивився на своїх... так само, як і ви, з гірськолижними інструкторами ми там підписуємо меморандуми. Це перше.

Тепер друге. Мені не зовсім зрозуміла позиція міністерства. Я дуже добре пригадую, коли пані Анна презентувала цей законопроект, пані виконуюча обов'язки міністра була категорично проти цього, я навіть з нею тоді спілкувався. Що змінилося за цей час, не дуже розумію. Міністерство підтримує. Може, я в чомусь не розібрався.

Тепер третє. Я наскільки розумію - тут я не дуже розумію позицію наших колег із монокоаліції, - ви виступаєте весь час за повний, повномасштабний ринок, ринок. Які можуть бути спеціальні обмеження або привілеї на цьому ринку? Я взагалі перестаю розуміти! Хай інвестори заходять, хай на ринку купують цю електроенергію. Ви вже нам проштовхнули законопроект з "зеленим" тарифом для металургії - як вони? - "зелена" металургія, в Книгу рекордів Гіннеса зайшли, бо у світі немає такого терміну - "зелена металургія". Ми вже зробили дисконт, ми далі хочемо в цьому плані працювати?

Тому, вибачте, я ці аргументи не сприймаю, він лобістський, він не корупційний. Чудово! Я особисто буду, безумовно, проти цього законопроекту, бо, як на мене, в першу чергу ця електроенергія при нинішній економічній ситуації в Україні має піти на водоканали, на населення, на електротранспорт, на метро, щоб там не підвищувався, а потім, якщо вже будуть підвищуватися доходи населення, можна буде говорити про те, як,

дійсно, вирівнювати і щоб ринкові механізми запрацювали. Дякую.

Про анбандлінг окремо пану Корольчуку готовий за 10 хвилин розповісти, де анбандлінг, а де псевдоанбандлінг. І нагадую вам, що 2 дні тому аудиторська служба визнала 75 мільярдів недоплати вашого чудового НАК "Нафтогазу" в бюджет. Це, до речі, зверніть увагу, пане голову, те, про що ми по півроку вам казали, ви не вірили нам. Тепер ваш аудитор про це сказав.

Дякую за увагу. Я проти цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Шановні депутати, ще є хтось, хто хоче виступити? Якщо ні, то давайте міністерство продемонструє. Немає більше? Немає.

Прошу, давайте Міністерство цифрової трансформації, а потім Міністерство енергетики і регулятор НКРЕКП. Присутні чи ні?

Прошу, Міністерство цифрової трансформації.

БОРНЯКОВ О.С. Вітаю, шановні депутати! Я тут записував за вами по кожному, що ви тут кажете. Давайте буду намагатися пройтись по вашим тезам.

Значить, по-перше, ніхто знову особливі умови нікому не створює. Існує Постанова 499, де можна проводити спецаукціони і заключати прямі договори. Наприклад, я от зараз дивлюсь на ссилку, де 18 вересня 20-го року відбувся аукціон "Енергоатому" у формі спеціальної сесії з продажу пакетів лотів, і там був...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр, секундочку...

БОРНЯКОВ О.С. Ні, я перепрошую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Значить, якщо ви нам хочете

розказувати, що є постанова і вже так працює, і закону не потрібно, то ви, будь ласка, зекономте наш час...

БОРНЯКОВ О.С. Я не вважаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що ви вважаєте?

БОРНЯКОВ О.С. Андрій, перепрошую, не перебивати..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я тут є модератор, якщо тут будуть нас...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не треба нам тут аналіз ваш давати, перелічувати... *(Шум у залі)* Не треба нам ревізію ваших виступів робити.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна виключити? Пан Олександр, якщо є бажання нам розказувати про постанову, я тоді можу розказати, що я вчора вам розказав про цю Постанову 499, про яку ви раніше слухом не чули і знати не знали, а ви сьогодні читаєте нам лекції про постанови.

Давайте, будь ласка, ви по суті цього законопроекту. Якщо є постанова - а я вважаю, що вона є, - і законопроект не потрібен, то ви так і скажіть. Якщо законопроект потрібен, то ви обґрунтуйте, чому він потрібен, а не про постанови, які вже сьогодні живуть своїм паралельним життям. Я прошу тоді повернутися до законопроекту.

Дякую.

БОРНЯКОВ О.С. Я, Андрію Михайловичу, з усією повагою, я прошу дати можливість Мінцифрі висловитись до кінця. І з повагою, так як до всіх членів комітету, прошу дати можливість....

Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Хай Мінцифра не коментує виступи депутатів, Мінцифра. Хай не коментує виступи депутатів і ревізію не робить!

БОРНЯКОВ О.С. Дивіться, якщо я чую...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я прошу повернутися до законопроекту. Аргументи, чому він потрібен.

БОРНЯКОВ О.С. Тому що компанії, які інвестують - і, до речі, там не дві компанії, а набагато більше, - і у нас, дійсно, немає нормальних ЦОДів (центрів обробки даних), і ніхто не буде вкладати в цю країну, якщо немає механізму прозорого. І ми хочемо, щоб компанії, які планують інвестувати в Україну сотні мільйонів доларів, мали змогу робити це за законом, а не за якимись там, я не знаю, постановами і все таке інше. Може, щось там існує, якісь механізми, але є великі компанії, є великі інвестиції, і вони вимагають того, щоб у них були суттєві гарантії.

І я все одно хочу сказати, що, по-перше, я так розумію, що вивод Енергетичного Сообщества був для редакції законопроекту, який був потім відкликаний і потім надавали новий. Також сказали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ви не говорите про те, чого ви не знаєте.

БОРНЯКОВ О.С. Добре. З приводу того, що казала Вікторія, що немає запобіжників. Вони є. Це аукціон, це 100 мегават мінімальна потужність, і це немає парникових... Я маю на увазі, немає выбросу вредных газов.

Також я хочу сказати, як можна казати про лобіювання чийхось там інтересів, якщо там, в законопроекті, передбачений аукціон? Тобто на нього приходять усі і купляють електроенергію за тою ціною, яка є справедливою після торгів.

Ще я хотів сказати, цей закон не створює ніяких спеціальних умов, тому що існує практика, і сьогодні електроенергія купляється за спеціальними умовами, тобто є такі спецаукціони. І 18 червня такий аукціон був проведений, і електроенергію продали на 30 відсотків нижче. А також пан голова комітету не так давно на своєму Facebook опублікував новину у тому, що "Енергоатом" на великому лоті, на спецаукціоні продав дуже дешево компанії, якійсь там компанії, електроенергію. Тобто це зараз в нашій країні є. Я вважаю, що... Я не знаю, якщо не знаєте про це... Дійсно, пане голову, ви ж на своєму Facebook писали про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хочете зі мною про мій Facebook поговорити? Це серйозне...

(Загальна дискусія)

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це таких людей зараз заступниками міністра беруть? Здивували!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ви ще раз скажете, що це... *(Шум у залі)*
Секундочку, Юлій Якович!

Якщо ви кажете, що це сьогодні є, то, по логіці, тоді це означає, що нічого більше приймати не треба, бо це вже... *(Загальна дискусія)*

Коли ви спочатку говорите, що вам потрібен закон, а потім закінчуєте свій виступ тим, що це сьогодні вже і так все є, все працює, то ваша тоді позиція якась трошки двояка. *(Загальна дискусія)*

... можна на аукціонах все продавати. Ви тоді, будь ласка, визначіться з позицією і давайте аргументи на користь якоїсь однієї позиції.

БОРНЯКОВ О.С. Я визначився з позицією. Зараз це працює для тих, хто вже в Україні має потужності, але це не працює для тих, хто хоче щось будувати, хто хоче зайти і побудувати, і нашу інфраструктуру відновити,

вкласти мільйони доларів. Це працює тільки для тих, таких як ДТЕК, для таких як... і більших компаній, які вже в Україні існують. А ми кажемо про компанії, які ще не зайшли в Україну, вони мають наміри інвестувати. Тобто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А як ви розумієте, можете пояснити нам на практиці, як ви розумієте продаж електроенергії неіснуючому споживачу?

БОРНЯКОВ О.С. Я це розумію наступним чином. Компанія заходить, в неї є якийсь бізнес-план, вона наповнює, вона йде на аукціон, і після торгів вона зобов'язана по результатам аукціону викупити певний обсяг. Вона буде щось там, і через якийсь там час, через рік, через два, починає цей обсяг забирати у "Енергоатома". Може, через півроку, я не знаю, як там буде тривати будівництво, але...

_____. Олександр, якщо дозволите, я доповню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми дослухаємо відповідь.

БОРНЯКОВ О.С. Я, власне, закінчив. Я так собі бачу це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А якщо компанія купить електроенергію, але не збудує об'єкт, тоді що?

БОРНЯКОВ О.С. Тоді, дивіться, я так розумію, що це не обговорюється...

_____. Я прошу модераторів не вимикати мені мікрофон, будь ласка, коли народний депутат говорить. Будь ласка, не вимикайте мені мікрофон. Домовилися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми говоримо по черзі. Наступне слово буде..., щоб не перебивати один одного.

_____. Я дуже радий.

Андрій Михайлович, в мене право народного депутата вставляти репліки, якщо я бачу, що це необхідно. Олександр, одну секунду. Андрій Михайлович і, будь ласка, всі решта колег...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу виключити мікрофон.

_____. Будь ласка, дозвольте, я додам, тому що я чую перебивання постійно. Будь ласка, не вимикайте мікрофон. Ви порушуєте мої права, під час комітету я маю право говорити тоді, коли маю можливість таку. Я скажу одну тезу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається....

_____. Будь ласка. Маніпулятивні питання, які намагаються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виключіть, будь ласка, мікрофон.

Кли зараз всі почнуть вставляти хаотично репліки, в нас буде хаос.

_____. Я ще раз звертаюся до модератора: перестаньте вимикати мікрофон, тому що це може бути кримінальна відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я закрию засідання комітету і ми розійдемося. Якщо у нас всі хаотично почнуть вставляти своє слово... *(Загальна дискусія)*

Давайте по черзі говорити.

_____ . Якщо б ви мені дали 10 хвилин, я би уже закінчив.

ІОФФЕ Ю.Я. А чого змінили думку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович, я просив по черзі. Юлій Якович! Юлій Якович, я просив по черзі. Я зараз... Значить, міністерство закінчить відповідь, тоді Юрій Камельчук, а тоді ви.

Але, скажіть, будь ласка, що робити, якщо електроенергія продана, а кінцевий споживач має електроенергію, він її купив, але нічого не збудував? Що далі тоді відбувається?

БОРНЯКОВ О.С. Я думаю, що буде рішення Кабміну, як встановити правила таких аукціонів, щоб були якісь там штрафні санкції, інші заходи, які будуть унеможливлувати подібного роду кейси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Тобто ви визнаєте - в принципі, це і закон пише, - що далі це все має працювати після рішення Кабінету Міністрів. Тобто це все буде регулюватися не просто законами, як ви кажете, а буде рішенням Кабінету Міністрів, ви це визнаєте?

БОРНЯКОВ О.С. Так. Я думаю, що...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Ні, Андрію Михайловичу, будь ласка, не маніпулюйте, будь ласка, запитаннями-відповідями від Мінцифри.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юра, ми ж домовилися, що ми по черзі говоримо.

БОРНЯКОВ О.С. Я ще хочу сказати...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я радий. Але це вважаю порушенням Регламенту - заштовхування будь-якого відповідача в якийсь незрозумілий коридор, тому що ви зараз намагаєтеся маніпулювати, не вислухати аргументи, а маніпулювати, Андрій Михайлович, з усією повагою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. По даному питанню, я думаю, мав би відповідати Прем'єр-міністр, можливо, можливо, Міністерство енергетики, але не Міністерство цифрової трансформації.

БОРНЯКОВ О.С. Я ще хочу сказати, що тут у нас... Шановні депутати, ви повинні пам'ятати, що зараз, от я зараз дивлюся на сайті, який в реальному часі показує, скільки блоків стоїть. У нас зараз 5 блоків стоїть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слухайте, ви нас будете вчити скільки блоків стоїть?

БОРНЯКОВ О.С. Ви ж знаєте це. Я просто кажу, що я чув аргументи, я кажу, що... Зараз енерджіблок є... заходимо, і дивимось, там є 5 блоків на ремонті. І вони не дійсно на ремонті, а тому, що немає попиту. І такі компанії, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний Олександр Борняков, перестаньте, будь ласка, говорити відверту дурню. Блоки на ремонті, тому що атомні блоки потрібно ремонтувати.

БОРНЯКОВ О.С. Ні, це не так. Я спілкувався з "Енергоатомом". Ні, це абсолютно не так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ви спілкувалися з "Енергоатомом" і хтось таке

сказав, що придуманий фіктивний ремонт, то ця людина і керівництво "Енергоатому" негайно має сісти в тюрму. Тому що в атомній енергетиці фіктивні ремонти не допускаються, є критерії роботи безпеки станцій. Ви, будь ласка, не дуже йдіть тою слизькою стежинкою, там, де ви, можливо, не розумієте деталей.

БОРНЯКОВ О.С. Добре. Я можу по-другому сказати. Я вам надсилав статистику, і "Енергоатом" мені також надавав її, що в них уже на 40 відсотків...

_____. Пане голово, а не дуже довго у нас виступає... заступник міністра цього?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Борняков, у мене до вас прохання: ми вас не вчимо робити цифрову трансформацію - ви нас не вчите енергетиці. Я думаю, справедливо буде.

БОРНЯКОВ О.С. Добре, я не буду вас нічому вчити...

ІОФФЕ Ю.Я. Комитет не суб'єкт законодавчої ініціативи. Что он нам указывает?

БОРНЯКОВ О.С. Ми суб'єкт законодавчої ініціативи.

ІОФФЕ Ю.Я. Не ви, а Кабмін. Кабмін суб'єкт законодавчої ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Камельчук, прошу.

(Загальна дискусія)

БОРНЯКОВ О.С. Я хочу закінчити все ж таки. Я не закінчив. Я хочу сказати дві речі.

Я прошу підтримати цей законопроект, тому що він дозволить сюди завести великих інвесторів. І у нас є не тільки іноземні компанії, а і компанії, які працюють всередині країни, і вони також хочуть будувати ЦОДи. І ми дуже сподіваємось, що ви позитивно відреагуєте на цей законопроект.

Також я хочу нагадати і представникам монобільшості, що у нас було неодноразове спілкування з Президентом України. Якщо ви підтримаєте його ініціативу, то, я вважаю, що цей законопроект також має бути підтриманий, тому що він є на особистому контролі у Президента. І це, Андрію, ви також знаєте. Тобто я з усією повагою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я від Президента ніяких не отримував меседжів стосовно цього законопроект до другого читання.

Юрій Камельчук, прошу.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Я хочу ще раз висловити своє здивування насправді тому, що цей законопроект може визначити, які створити додаткові умови для інвесторів. Я не бачу нічого абсолютно смішного, жартівливого в тому, які аргументи я називав раніше. Я маю на увазі те, що до нас прийдуть великі інвестори, те, що в них є великий досвід іноземної роботи, те, що в них серйозні наміри. Не вважаю меморандум з компанією Microsoft якоюсь "фількіною грамотою", як-то кажуть, а вважаю серйозним документом про наміри, який відбувся.

Тепер щодо того, як ми намагаємось насправді тих, хто намагається привести інвесторів до України, і тим, хто допомагає розробляти даний законопроект, насправді заганяємо в якийсь незрозумілий глухий кут. Я вважаю, що Мінцифра не повинна відповідати на професійні питання, які можуть озвучити, наприклад, Міненерго, чи, можливо, НКРЕКП, чи "Укренерго" і так далі. Їхнє завдання було - народити можливість подібної

співпраці. Це перше.

І тому в мене інше ще є питання. Ми відклали розгляд цього законопроекту дуже надовго. І зараз це затягується, і відбувається в процесі, коли Верховна Рада в міжсесійному, так би мовити, сказати, періоді, хоча це не міжсесійний період, але ми маємо велику паузу між пленарними засіданнями.

Тому, будь ласка, давайте ми вернемося до суті питання і будемо обговорювати не ті можливі фактори, які виникнуть десь за чиєюсь фантазією чи чиїхось спеціальних, не знаю, побажань, які прийшли до нас збоку. Ми будемо більше інформувати один одного аргументовано і створювати, якщо необхідно, запобіжники. Якщо вони якісь необхідні, я прошу зараз висловити ці запобіжники, які ми могли би врахувати або ні. І припинити, нарешті, цю дискусію, і перейти до голосування по даному законопроекту, і підтримати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Анна Костянтинівна Скороход.

СКОРОХОД А.К. Я дуже швидко відповім на питання, як це відбувається. Це питання, на яке не зміг відповісти Олександр.

В нас проводиться аукціон, потім, після проведення аукціону, підписується договір, який гарантує ціну на електроенергію для інвестора. Інвестор будується, і тільки після того, як він побудувався, йому починається поставка електроенергії. Не може поставлятися електроенергія неіснуючій компанії або неіснуючому об'єкту.

Тому звинувачення в тому, що це буде поставлятися комусь, кого не існує, безпідставно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна уточнююче питання?

СКОРОХОД А.К. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не було звинувачень, було просто запитання. От проводиться аукціон. Аукціон же ж передбачає дати, поставка електроенергії з такої дати по таку дату.

СКОРОХОД А.К. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, я ще питання не закінчив. Наприклад, проводиться аукціон, де поставка електроенергії, там, з 1 жовтня 2021 року по 1 жовтня 2025 року. І все. Значить, є підписаний контракт з 1 жовтня 21-го по 1 жовтня 25-го. І в обсягах там, в обсягах там 100 мегават, наприклад.

Але дата-центр не збудувався до 1 жовтня 21-го року. Затримка, і він збудувався пізніше, він збудувався в 2022 році, в середині. Що відбувається за цей період: з жовтня по середину 22-го року? Контракт підписаний по електроенергії. Електроенергія купляється чи не купляється? Якщо купляється, то на які потреби? Щоб просто перепродати в ринку дорожче? Чи вона не купляється, штрафні санкції є? Як це може працювати? Просто для розуміння, можна без деталей, для розуміння.

СКОРОХОД А.К. Дивіться, ми знаємо, що будівництво теж передбачає строки, і контракт так само містить умови. Так от, контракт коли буде заключатися, я думаю, Кабмін так само врахує таку можливість і таку небезпеку, що будівництво буде введено пізніше, або воно буде введено раніше, і передбачить той запобіжник, наприклад, можливо, штрафні санкції, можливо, продаж в ринок, можливо, ще якісь варіанти, які визначить сам Кабмін або сам "Енергоатом" при підписанні даного контракту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Справа в тому, що Кабмін і "Енергоатом" може діяти

в рамках діючого законодавства, і якщо контракт був підписаний з 1 жовтня, то "Енергоатом" згідно цього контракту повинен відпускати цю електроенергію, відповідно її продавати.

СКОРОХОД А.К. У нас умови контракту не передбачені в законі. Умови контракту формують Кабмін із постачальником.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там, наскільки я розумію, взагалі там типовий договір, і він...

СКОРОХОД А.К. Ми не затверджуємо типовий договір законом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, він вже є. І там є обсяг, є ціна, є строки. І відповідно, якщо цей договір двома сторонами підписаний, він повинен виконуватися, наприклад, з 1 жовтня наступного року. І все, тоді поставка електроенергії має йти, початися. Об'єкта фізично, може, як би, можливо, і не буде, а електроенергія...

СКОРОХОД А.К. Андрій Михайлович, в такому випадку Кабмін щось передбачить в контракті. І типовий контракт не є законом, це є рекомендація, якщо ви знаєте. І у нас в законі написано, що сторони вільні в укладанні договору і в умовах договору, якщо вони містять головні вимоги. Тому не треба закручувати і видумувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не видумую, я питаю.

СКОРОХОД А.К. А якщо щось трапиться? Якщо небо розійдеться?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, значить, у зв'язку з тим ми говоримо про запобіжники. В цьому законопроекті є перша правка – це правка номер 2.

Регламент дозволяє нам, щоб була правка подана від комітету. І ця правка номер 2 говорить про те, що постачання електроенергії за такими двосторонніми договорами здійснюється не раніше дати введення в експлуатацію об'єктів, зазначених в пункті 1 частини третьої статті 65.1 цього закону.

Скажіть, будь ласка, по цій правці, ми можемо її проголосувати? Ця правка говорить про те, щоби постачання електроенергії відбувалося тоді, коли вже об'єкт збудований, щоб не було так, що хтось на аукціоні купив електроенергію дешево під виглядом дата-центру, дата-центру не збудував, має дешеву електроенергію, яку потім може спекулятивно перепродати на інші сегментах ринку. Мені здається, що правка заслуговує на увагу.

Чи є якісь коментарі в когось ще? Це правка номер 2.

СКОРОХОД А.К. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правка номер 2. Давайте тоді проголосуємо. Хто за правку номер 2, прошу підняти руку, щоб ми бачили голоси.

ГРИБ В.О. Давайте проговоримо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за правку...

_____ . Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, секундочку, давайте я...

Бондар Михайло – за? Бондар Михайло є на зв'язку?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Там міністерство хоче виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надамо, зараз. Вже ....., але вже дамо.

Бондар Михайло – за?

БОНДАР М.Л. За поправку – за. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка – за.

Волинець Михайло Якович, правка? Правка номер 2. Волинець Михайло Якович? Давайте ще раз підніміть руки, щоб я просто побачив руки. Якщо можна, підніміть руки всі.

Герус - за. Горобець, по-моєму, за. Камельчук - за. Іоффе не бачу. Є Іоффе?

ІОФФЕ Ю.Я. Я вважаю, що цей закон не можна виносити в зал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Єфімов, бачу, за. Мороз - за.

КІСІЛЬОВ І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов - за.

Нагорняк за?

НАГОРНЯК С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров. Пивоваров!

Гриб Вікторія...

ГРИБ В.О. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз говоримо за правку номер 2. Не за законопроект. Правка номер 2.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, а можна ще раз правку номер 2 озвучити, просто поганий зв'язок?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правка номер 2 говорить, що постачання електроенергії за такими двосторонніми договорами здійснюється не раніше дати введення в експлуатацію об'єктів, зазначених у пункті 1 частини третьої статті 65-1 цього закону.

Тобто це говорить, що у разі, якщо цей закон навіть буде прийнятий, то не може відбуватися постачання електроенергії по спецаукціонах на неіснуючі об'єкти, щоби унеможливити потім спекулятивні перепродажі на інших сегментах ринку цієї дешевшої електроенергії.

ГРИБ В.О. Так, я - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, хорошо. Гриб - за.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк - за.

Пивоваров. Пивоваров - за.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна - за. Скороход - за.
Шаповалов, бачу, за. Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Я - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе утримався, мабуть. Іоффе утримався, да?
Костюх.

КОСТЮХ А.В. Костюх утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх утримався. Зрозуміло.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. Я – за, за ту правку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, рішення прийнято. Далі. Когось не порахували.
Кучеренко Олексій Юрійович. Кучеренко Олексій Юрійович.

Кучеренко Олексій Юрійович, правка номер 2. За? Підтримуєте?

17 – за. Рішення прийнято.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я – ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міністерство енергетики, ви піднімали руку. Ваш коментар загалом по законопроекту, і по правках, якщо є, коментар.

БОЙКО Ю.М. Дякую за надане слово.

Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, я хотів би лаконічно і тезово пройтися по логіці і тих листах, які спрямовувало Міністерство енергетики в рамках дискусії, яка триває, нагадаю, з 11 березня, коли цей законопроект було зареєстровано.

Отже, перше. Ми повністю підтримуємо мету, яку хоче вирішити цей законопроект, а саме: створити передумови для реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на підвищення потужностей в енергосистемі. Мому що ми розуміємо, що в умовах спаду економіки та профіцитності енергосистеми ми, безумовно, потребуємо інвестицій, які це навантаження збільшать. І для того, аби були реалізовані потужні інвестиційні проекти, безумовно, має бути запропонований механізм довгострокових контрактів.

Тривалий час ми брали до уваги обмеження, яке внесено "Прикінцевими положеннями" в Законі України "Про ринок електричної енергії", а саме: термін контракту на постачання електричної енергії не може бути довшим ніж 1 рік. Ця норма 31 грудня цього року втрачає силу. Тобто юридичне обмеження для того, аби можна було укласти контракти на поставку електричної енергії на більш тривалий проміжок часу, знімається. Враховуючи, яке в нас сьогодні число, графік Верховної Ради, ми вважаємо, що це той факт, який вже точно не вирішиться швидше прийняттям цього законопроекту.

Далі. Для того, аби врегулювати правила гри для такого типу випадків, безумовно, мають бути прописані певні обмеження, і це можна зробити або шляхом прийняття закону, або шляхом внесення змін в постанови Кабінету Міністрів, уже чинні.

На наше тверде переконання, станом на сьогоднішній день набагато ефективніший спосіб - це реалізувати ідею довгострокових контрактів через внесення змін до постанов Кабінету Міністрів. Якщо ми вносимо в 499 Постанову Кабінету Міністрів зміни, і відповідно виписуємо спеціальні критерії, які пропонуються в проекті даного законопроекту, ми, по суті, маємо можливість провести спецесії не лише для "Енергоатому", а для всієї генерації, яка торгує через біржу двосторонніми договорами, і відповідно в умовах передбачити термін поставки не 1 рік, а, наприклад, 5 років.

Якщо ми захочемо, щоб виробники отримали не право, а обов'язок виставлятися на такі спецесії, раптом, що, на мій погляд, не є станом на

сьогодні логічно, ми можемо внести зміни в Постанову Кабінету Міністрів 483 і деталізувати, що держава може собі дозволити фінансувати або створювати певні правила гри, специфічні, мабуть, більш точніше, в рамках ПСО.

Тобто, на нашу думку, внесення змін в 499 постанову – перше, друге - втрата чинності перехідного положення, яким обмежується граничний термін контрактів на електричну енергію в 12 місяців, по суті, є дві передумови, які дозволяють реалізувати мету даного законопроекту в рамках чинного правового поля.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Юрій Миколайович. Я тут з вами з професійної точки зору якраз абсолютно згоден.

Ну, давайте все одно вже йти далі по поправках і приймати рішення по цьому...

ГРИБ В.О. Пане Андрію, а можна питання?

Я правильно зрозуміла, що якраз ми тільки що почули від міністерства їх точку зору, що це можна робити вже в рамках існуючого законодавства, я маю на увазі постанов Кабінету Міністрів, і не обов'язково приймати законопроект?

Просто зв'язок поганий, я вибачаюсь.

БОЙКО Ю.М. Саме так.

ГРИБ В.О. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна, прошу.

СКОРОХОД А.К. В мене просто тоді постає питання, а чому до

сьогоднішнього дня не вносились зміни і не вносяться зміни в ці постанови, які були сказані?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Миколайович. Я теж можу відповісти, до речі. На мою думку, просто тому що не було конкретних, скажімо так, бізнес-проектів, які вже зараз є на стадії реалізації, тому що поки що це на стадії меморандумів. Від стадії меморандуму до стадії реалізації далеко. Але я думаю, що якщо це потрібно, Кабінет Міністрів може буквально на наступному тижні внести зміни до постанови, і вже в січні можна буде проводити. В листопаді не можна буде, в жовтні не можна буде, в грудні не можна буде, а в січні можна буде проводити 5-річні або навіть 7-річні аукціони.

Юрій Миколайович, прошу. У вас інша позиція?

БОЙКО Ю.М. По факту, значить, можу лише доповнити те, що ми ж не є стороною меморандуму, і відповідно я сподіваюся, що шляхом дискусії з Мінцифрою ми можемо сформуванати той пакет, або продублювати з поточного законопроект, або, можливо, доповнити якимись додатковими обмеженнями чи критеріями для того, аби через внесення змін до 499 Постанови створити передумови для такого способу проведення спецаукціону на абсолютно прозорих і ринкових засадах. Причому провести це можна, власне, навіть і в цьому році, просто що термін старту такого договору не може бути раніше, ніж 1 січня наступного року, в силу тих обмежень, про які я вже згадував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що до 1 січня у нас ніякі дата-центри крупні не запрацюють, бо вони ще не збудовані, тому, в принципі, немає проблем. Я думаю, що, якщо є вже потреба зараз, то зараз можна на Кабмін ініціювати винесення.

Скажіть, будь ласка, Олексій Юрійович, у вас питання? Прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, я швидко.

Пане заступник міністра, я – перше – я логіку вашу як галузевого міністерства, безумовно, сприймаю, бо ви розглядаєте цей законопроект як можливість додаткового збуту продукції. Є, безумовно. Я навіть сприймаю логіку не дуже вихованої людини з Мінцифри, бо вони, умовно кажучи, відповідають за розвиток своєї галузі і вони бачать певні інвестиції.

Заспокойте мене, будь ласка. Скажіть, будь ласка, а якщо я, припустимо, вийду на цей аукціон для того, щоб купити електроенергію для міського електротранспорту, ви дасте мені скидку? Бо я за цю скидку оновлю весь міський електротранспорт в країні за 2 роки, або оновлю всю енергосистему на водоканалах за такою ж схемою, або ліфти всі оновлю в усьому житловому фонді. Я так само можу приймати, я є суб'єктом цього аукціону та цих стосунків? Чи це виключно під дата-центри і абсолютно конкретні компаніями, з якими хтось, Президент чи хтось, укладає якісь незрозумілі меморандуми? Заспокойте мене, будь ласка.

БОЙКО Ю.М. Можна відповідати?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якщо можливо.

БОЙКО Ю.М. Значить, розкажую. Ми зараз обговорюємо можливість внесення зміни в 499 Постанову для того, аби створити передумови для укладення довгострокових контрактів для інвестиційних проектів.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Інвестиційний - заміна транспорту...

БОЙКО Ю.М. Значить, змінюємо критерії, які, держава вважає, є достатніми для того, аби організувати чергову спецсесію, і питань немає. Інша справа, що мета цього законопроекту і те, що ми пропонуємо без

законопроекту реалізувати, по суті, ідею в рамках чинного законодавства, полягає саме в прирощенні потужності в енергосистемі для того, аби знизити її профіцитність. Тобто ідеологія для поточних споживачів, вона реалізована через аукціонну торгівлю того ж "Енергоатому" на біржі, де він продає, до речі, суттєво дешевше, як показує правка, по довгострокових контрактах, ніж то відбувається, скажімо, на "ринку на добу наперед".

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не розумію. Тоді не розумію, що заважає зараз заходити інвесторам дата-центрів, у нас не завантажені блоки... Безумовно, вони побудували свої графіки ремонтів і все. Я не розумію, навіщо цей законопроект. Я абсолютно не розумію.

БОЙКО Ю.М. Я ж спробував пояснити, що, власне, ідею можна реалізувати, дивлячись, яке сьогодні число на календарі, без зміни чинного законодавства шляхом внесення змін в постанову Кабміну.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я зрозумів. Дякую. Я буду проти цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі за відповідь.

Ще є якісь запитання? Слухаємо позиції ЦОВ...

ГРИБ В.О. Пане Андрію, і я потім, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте позицію НКРЕКП, тоді Юлій Якович Іоффе, а тоді Вікторія Олександрівна Гриб. Позиція НКРЕКП. Є з нами приєднані?

_____ . Да, доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротенько прошу.

_____ . Буду лаконічним. По-перше, на 100 відсотків підтримуємо позицію Міністерства енергетики стосовно того, що діюча нормативно-правова база не дає можливості реалізовувати ті проекти, які ми сьогодні згадуємо. Тому, на нашу позицію, прийняття цього законопроекту не є обов'язковим, і ми не підтримуємо цього.

По-друге, пане головуєчий, ви говорили про запобіжники стосовно відповідних ризиків з боку генерацій. На наш погляд, на будь-якому рівні, будь-то рівень закону або постанови Кабінету Міністрів України, має бути запроваджений принцип take or pay. З боку генерації - генерація надає зобов'язання поставити енергію, з боку споживача майбутнього – споживач, незважаючи на те, буде введено в експлуатацію об'єкт чи ні, зобов'язується здійснити оплату в тих обсягах, які були законтраковані.

Не буду повторювати тези всіх інших, які були сьогодні висловлені Міністерством енергетики. Ми повністю їх підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

_____ . У мене є теза, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлій Якович Іоффе, Вікторія Олександрівна Гриб.

ІОФФЕ Ю.Я. Бачите, що Міністерство енергетики і НКРЕ кажуть, що закон не потрібний. Єдине, я хочу висловити свою думку, коли пан Кучеренко шановний каже, що лобізм – це нормально, це нормально тоді, коли є закон про лобізм. Якщо в Америці є, я про це добре знаю, бо я був першим головою торгово-економічної місії в Вашингтоні і добре знайомий з цим законом. Перше.

А чому міняють, теж хочу вам відповісти. На мою думку, це моя особиста думка, чому міняють, скажімо, в цифровому міністерстві думку. Буває, коли є лобізм і нема закону, нема відповідальності, коли чушь несут, а

что надо..... несут, тоді міняють думку. Ну, як зараз всі сказали, що закон не потрібний, давайте ми запишемо оцей час як навчання - і знімемо цей закон з розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Вікторія Олександрівна Гриб. І тоді Юрій Камельчук.

ГРИБ В.О. Дякую, Андрію Михайловичу.

Колеги, я пам'ятаю, коли ми тільки починали обговорення цього законопроекту, якраз на громадських слуханнях, і виступала представник "Енергоатому". Вона говорила про наступне, що в них може виникати надлишкова електроенергія, яку вони не видають в мережу. І якщо доєднати напряду з якимось об'єктом, який буде якраз використовувати ту електроенергію, то той надлишок буде використовуватися тільки.

І саме тому я пропонувала правку, яка, на превеликий жаль, не була внесена в таблицю. Я так розумію, що там з технічних причин щось сталося і було внесено трошки пізніше. Але я б все ж таки запропонувала розглянути ту правку і за неї проголосувати, якщо буде ваша така ласка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Вікторія Олександрівна.

Ну, давайте далі виступи послухаємо і потім подивимося. Просто, щоб ми теж з регламенту не виходили, щоб потім у нас не було якихось юридичних претензій.

Юрій Камельчук, прошу.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Так, в мене дійсно є прохання дотримуватися регламенту, визначити його якимось чином, скільки часу ми приділяємо на те чи інше питання, тому що інакше воно затягується кудись в нікуди.

І я хочу висловити своє здивування насправді висловам колег зараз з

інших державних органів, які кажуть, що, в принципі, ми можемо працювати без закону, але, в той же час кажуть, що ми проти. Ну, якщо це нічого не міняє, то не зрозуміла позиція ваша "проти". Тоді давайте будемо говорити відверто і до кінця. Ми вважаємо, що цей закон необхідний. Ми вважаємо, що там є необхідні норми для регулювання даної ситуації. Якщо ви вважаєте, що це ні на що не впливає, тоді кажіть про свою нейтральну позицію, а не заявляйте проти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Моя позиція ближча до останнього, що було озвучено, тому що закон, дійсно, на мою думку, скажімо так, мало на що впливає. Але якщо ми за такою логікою почнемо приймати всі закони, які мало на що впливають, то нам принесуть дублювання всіх постанов Кабміну, щоб ми їх законами ще раз продублювали. Це перетвориться трошки в цей...

Ми повинні приймати те, що дійсно створює щось нове і що дійсно міняє кардинально ситуацію. А там, де це врегульовано постановою Кабміну, парламент – це ж велика інституція і дуже багато людей задіяних, і нам треба аналізувати, чи дійсно це потрібно через закони, чи достатньо рішень...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Одна теза. Ми просто знаємо про, скажімо так, оперативність прийняття постанов Кабінетом Міністрів. І я маю певний сумнів щодо того, що це може бути прийнято вчасно. Якщо цей закон допоможе це врегулювати, нашу ініціативу, то його необхідно приймати саме зараз.

ГРИБ В.О. Колеги, вибачте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна у вас поцікавитись... Секундочку, Вікторія Олександрівна. Можна у вас поцікавитись, ви оцінюєте оперативність і

легкість прийняття рішення Кабміну краще, ніж парламенту, чи, навпаки, парламент легше і швидше приймає рішення, ніж Кабмін?

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Дивлячись від питання. Я маю за рік часу дуже різний досвід з різними міністерствами, з різними питаннями, тому однозначної відповіді я не дам. Зараз ми не оцінюємо роботу Кабміну загалом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Дякую, Андрію Михайловичу.

Я тоді хотіла запитати. Що ж ми робимо посилення постійно і відповіді: можливо, Кабмін зробить постанову вже в рамках цього закону, можливо, Кабмін ще щось зробить? Якщо ви зараз, пане Юрію, говорите про те, що Кабмін може чогось не зробити, то ми можемо прийняти з вами зараз закон, який потім буде, як я вже говорила, знаєте, такою підставою для корупційної діяльності. Якщо можна все ж таки залишитися в рамках існуючого законодавства, то я б це зробила.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Спасибі.

Ще є? Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Зміни в постанову на сьогодні не внесені, і невідомо, чи будуть вони внесені. Це ще обговорювалося минулої осені, наскільки я пам'ятаю. І ми всі знаємо, що закон має вищу юридичну силу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Я не знаю, що обговорювалося минулої осені, я з Кабміном такого не обговорював. Я не чув, щоб таке навіть обговорення було. А в даному

випадку ми говоримо, що є зміни в 499 Постанову, або закон, який має пройти залу, бути підписаний, і потім, після закону, увага, знову рішення Кабінету Міністрів. Тому що... Який це пункт, 1-й, 2-й? Говориться, що все відбувається за рішенням Кабінету Міністрів України.

Тому ми ніяк тут не відійдемо від рішення Кабінету Міністрів. Це говориться в нашому законі. І ми сьогодні навіть виявили, що такі деталі врегулювати, що буде, коли контракт підписаний, а не збудовано, це все також має врегулюватися.

Тому ми від рішення Кабінету Міністрів нікуди не дінемося. Все одно воно буде. В нас цей закон не має прямої дії, він не запрацює без рішення Кабінету Міністрів.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Андрій Михайлович, з усією повагою, давайте повернемося до розгляду правок, голосування і голосування до закону. Ми вдаємося зараз в процедуру, яка не має відношення до предмету нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція приймається.

Правка номер 3. Наступна правка. Значить, в нашому законопроекті давалися додаткові повноваження для регулятора встановлювати спеціальний тариф оператора системи передачі на послуги з передачі такого обсягу електричної енергії.

Що таке "спеціальний тариф"? Як його регулятор буде встановлювати? Чи він має бути біля нуля, чи він має бути максимальним, включаючи "зелені", плюс ці платежі, не вказано. Тобто є дуже велике як би суб'єктивне оціночне судження, тут може допускатися. Такі речі, вони є, в принципі, загалом корупціогенними.

В даному випадку сам регулятор до нас звернувся і сказав: "Приберіть з нас цей корупціогенний ризик, щоб в нас не було спокус ніяких по встановленню цих тарифів". І вони просять, щоб ми це прибрали, щоб не

було ніяких там спеціальних тарифів ще і на передачу.

Тому в мене пропозиція підтримати цю правку, щоб ми знову-таки цих винятків із правил і всіляких речей, які можуть містити ризики корупційні, щоб ми їх не приймали.

Давайте проголосуємо? Олексій Юрійович, прошу, у вас є коментар?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, я з вашого дозволу, я мушу йти, ми півтори години працюємо. Я проти закону. Якщо можливо, врахуйте мій голос.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А правка номер 3, щоби...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я не сприймаю ці правки. Я взагалі закон не сприймаю. Я вибачаюся перед колегами, я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович, дивіться, навіть якщо без вашого голосу, якщо закон буде прийнятий, це ж все одно, буде він або з правкою або без правки. Мені здається, що тут як би правильна історія, щоб не було якихось додаткових повноважень регулятора встановлювати...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я погоджуюсь. Я за неї голосую. Але просто мені треба йти, ми півтори години слухали міністерства якісь там незрозумілі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підніміть, будь ласка, руку. Хто за правку номер 3, тоді підніміть, будь ласка, руки. Правка номер 3.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

_____ . Утримався. Я утримався.

_____ . Я перепрошую, я утримаюсь.

КІСІЛЬОВ І.П. Кісільов – утримався.

_____ . Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

ЄФІМОВ М.В. Єфімов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов – за.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ПИВОВАРОВ Є.П. Пивоваров – за.

ШИПАЙЛО О.І. Шипайло – за.

БОНДАР М.Л. Бондар – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар – утримався.

Юрченко.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

_____ . Якщо можна, зайві мікрофони... бо не чути навіть,
Андрій Михайлович, що ви говорите просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Ірина Романівна.

СОВСУН І.Р. Не Ірина, а Інна. Але "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна – за?

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович – за.

Мороз – утримався?

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій.

КІСІЛЬОВ І.П. Кісільов – за.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх – за? *(Не чути)* Не чую. Костюх.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук... *(Шум у залі)*

КІСІЛЬОВ І.П. Андрій Михайлович, запишіть Кісільов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Записав.

МОРОЗ В.В. І Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Записав, так само.

Камельчук. Камельчук!

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. За. Дуже погано чути вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. Я не хочу в цьому приймати участь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Понял. Утримався.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горобець. Горобець!

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Волинець. Волинець є, "за".

Бондар Михайло. Утримався. Зрозуміло. Ясно.

Це два запобіжники, в принципі, які тут були, щоб... Дивіться, ця правка також прийнята.

ГРИБ В.О. А з приводу моєї правки, Андрій Михайлович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування тоді цей законопроект загалом з цими двома правками, так що далі визначайтесь.

ГРИБ В.О. Андрію Михайловичу, а ті правки, які я пропонувала, ми можемо розглядати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А які у вас правки? Дивіться, вони були подані не в строк, розумієте, Вікторія Олександрівна?

ГРИБ В.О. Давайте проголосуємо за те, щоб їх все ж таки розглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви знаєте, що сила прецеденту - вона велика сила. Тоді нас правками почнуть завалювати. Давайте проголосуємо, щоб вони були як комітетські. Але скажу чесно, нічого особистого, я їх навіть не бачив, я їх не читав, тому я їх підтримати не зможу, бо не знаю, про що вони. Якщо ви наполягаєте, давайте поставимо як комітетські їх підтримати.

ГРИБ В.О. Я ж їх якраз на вас надсилала. Все це було, а ви їх не читали?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я їх просто не прочитав, випустив, тому що я читав

ті, які були подані вчасно. Я так розумію, що міністерство їх також не підтримує, Міністерство енергетики. Якщо наполягаєте, поставлю як комітетські.

_____ . Міністерство цифрової трансформації також не підтримує ці правки. Це спотворює закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Вікторія Олександрівна, наполягаєте, щоб ставити, чи...

ГРИБ В.О. Так-так, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте?

ГРИБ В.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за правки Вікторії Олександрівни Гриб, прошу проголосувати.

ПИВОВАРОВ Є.П. Скажіть, а можна взяти номер їх? Тому що ми ж не в курсі стосовно правок.

_____ . Євген, ці правки були подані поза часом, на жаль.

ПИВОВАРОВ Є.П. Все, я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо не в курсі, значить, і рішення відповідне тоді. Правильно?

ПИВОВАРОВ Є.П. Утримуюсь. Просто ми не маємо... Про що ми

кажемо?

_____. Давайте голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте голосувати, бо я так, з ходу, їх не можу прочитати.

Хто за правки Вікторії Олександрівни? Вікторія Олександрівна, ви – за?

ГРИБ В.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви за. Ще хтось є за?

_____. Я також буду за, щоб жіночка... Як це ми її одну... І я також буду за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Волинець за.

Три голоси – за. Рішення не прийнято. По цих правках рішення... Правки не схвалюються і не включаємо в таблицю.

Відповідно у нас є дві підтримані правки. До речі, ще є одна технічна правка, Стефанчука. Ще є одна, третя, технічна правка Стефанчук. Просто про те, щоб це включили в програму звіту про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, щоб потім нам сказали, якщо це будуть рішення Кабінету Міністрів, щоб потім прозвітували, що такі рішення були і прийняли. Така, безобідна правка, давайте її підтримаємо, правку Стефанчука.

Хто за цю правку? Щоб потім воно включилося в звіт уряду.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, що одноголосно? Правка Стефанчука - одноголосно.

Все, у нас тоді є три підтримані правки. Тоді прошу загалом... У нас є три підтримані правки і є відповідно законопроект. Давайте тоді голосувати, і більшістю голосів депутатів і буде прийнято відповідне рішення.

Хто за те, щоб підтримати цей законопроект до другого читання і винесення в зал до другого читання з урахуванням, з включенням трьох підтриманих правок.

Хто – за, прошу проголосувати.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук за.

БОНДАР М.Л. Бондар - проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю плюси. Мулик - за.

ЄФІМОВ М.В. Єфімов - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, зараз. Давайте знизу.

Мулик - за, є. Скороход - за. Єфімов - за.

А тепер зверху вниз. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович. Проти, по-моєму.

КІСІЛЬОВ І.П. Андрій Михайлович, Кісільов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович, ще раз.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався. Зрозуміло.

Герус Андрій Михайлович – утримався.

Горобець Олександр.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Немає.

Іоффе Юлій Якович. Утримався, так?

ІОФФЕ Ю.Я. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти. Є, проти.

Камельчук Юрій – за.

Кісільов Ігор Петрович.

КІСІЛЬОВ І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Плюс.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Костюх Анатолій.

КОСТЮХ А.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Кучеренко Олексій Юрійович. Кучеренко Олексій Юрійович!

ГРИБ В.О. Він сказав, що він проти.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Проти, кажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Мороз Володимир. Мороз Володимир, за? Мороз Володимир.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Мулик – за. Нагорняк Сергій.

НАГОРНЯК С.В. Я утримуюсь. Підприємств мого округу немає в списку. Я утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За почуття гумору, звичайно, високі оцінки.

Пивоваров Євген. Пивоваров Євген!

ПИВОВАРОВ Є.П. Утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По тій же самій причині?

ПИВОВАРОВ Є.П. Також, да. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Інна Романівна. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Шипайло Остап Ігорович.

ШИПАЙЛО О.І. Я - за. Шипайло – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Так, в нас "за" - 10. А скільки в нас зараз присутніх є? Дмитро Припутень! Припутень Дмитро!

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просять перепитати, яка позиція по законопроекту?

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, а хто в нас сьогодні не присутній, щоб ми розуміли? 24 мінус 1, Андрія Вікторовича немає, решта всі були присутні. Значить, нас відповідно 23 депутати, да? Якщо в нас є 23 депутати, значить, 11 голосів "за". 10 голосів – за. Рішення не прийнято. Треба, щоб "за", треба скільки? 12 голосів. Рішення не прийнято.

Давайте далі доопрацьовувати, і будемо тоді дивитися, шукати якусь компромісну версію.

В мене ще прохання до міністерств обох. Пропрацюйте, будь ласка, цей варіант по 499 Постанові. Треба, щоб воно змогло запрацювати, і дайте якийсь свій вердикт чи може вона працювати без додатково закону, чи не може. Добре?

_____. Да. Ми вже на Мінцифри звернулися. Я думаю, що якщо вони на нас вийдуть з пропозиціями щодо критеріїв, які необхідно включити в блок змін до 499 Постанови, ми підготуємо такі зміни.

_____. В мене ще додаткова пропозиція для тих колег, які не підтримали зараз даний законопроект, скласти разом якість спільне повідомлення для інвесторів, які намагалися зараз заінвестувати до дата-центрів в Україні, і ми їм обов'язково їх передамо, а вони передадуть...

ЮФФЕ Ю.Я. Я хочу порекомендувати колегам, які про меморандуми кажуть, хай подасть закон про лобізм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____ . До чого тут лобізм?

ЮФФЕ Ю.Я. Закон про лобізм подай - і буде все ясно. Читай американський Закон про лобізм. Ну, не считайте всіх дураками.... *(Не чути)*

_____ . Ніколи в житті і ніколи... Ніколи в житті не роблю зауважень до вашої зовнішності і не буду, а молодість – це плюс. Дякую, що ви звернули на це увагу.

У мене просто єдине прохання...

ЮФФЕ Ю.Я. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Юлій Якович, дивіться, ваша пропозиція – закон про лобізм. Це хоча нібито сказано жартома, але насправді це правильна ініціатива, і в нас вже десь були навіть законопроекти про це. Я думаю, що варто такий законопроект розглядати для широкого спектру питань дуже.

Що стосується повідомлень. Пан Юрій, я пропоную наступне: щоб ми взяли експертний висновок і заключення Міністерства енергетики, чи це можна робити, чи не можна робити. І якщо цей експертний висновок говорить про те, що в рамках діючого законодавства і змін до 499 Постанови це можна робити, так це можна додати, це пояснення.....

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Ми обов'язково передамо вітання феросплавним заводам, які, власне, в законі, який ми проголосували, і більшість колег підтримали, мають теж спеціальні преференції і пропозиції. Та можу навіть назвати цифру їхніх преференцій в рік, яку вони будуть мати, якщо хто не знає раптом.

І прохання врахувати в наступне голосування, і також відверто

говорити, прямо, хто отримає, хто не отримає, і які зараз ми відшиваємо великі суми і можливості для України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Олександрович, єдине, що я хочу вам сказати: феросплавні заводи, про які ви згадали, не підпадають під критерії "зеленої" металургії, і феросплавні заводи платять все по повній програмі.

Більше того, навіть всі інші заводи платять також по повній програмі, тому що ця норма по "зеленим" тарифам поки що не діє і не працює. Але що дійсно є, у нас існують спеціальні аукціони для кінцевих споживачів – заводів, і в тому числі для феросплавних заводів. Так ось, по аналогії, як працюють спецаукціони для феросплавних заводів, так само можна зробити спецаукціони для дата-центрів. І тоді будуть і для тих спеціальні аукціони, і для тих. І я думаю, що це було би правильно.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Чого ж ви цього не зробили раніше, у мене питання?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, тому що цього ніхто не ініціював. Я, якщо чесно, в цьому питанні розбирався останні дні. І я для себе виявив в останні дні, що вже сьогодні...

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Андрій Михайлович, ми це питання обговорюємо останні кілька місяців, а не останні дні, ви це чудово розумієте. І останні кілька місяців у всіх на слуху цей законопроект. І останні кілька місяців говорили: "Давайте вони підпишуть меморандум - ми тоді їх підтримаємо". А тепер ми їм показали дулю, пробачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не зовсім так.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Це факт. На даний момент наше голосування це показало.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дивіться, давайте далі дочекаємося позиції Міністерства цифрової трансформації і Міністерства енергетики, що дозволяє діюче законодавство, і потім будемо приймати рішення, як нам доопрацьовувати, чи повертатися до цього питання. Ми на комітеті завжди можемо приймати рішення. У нас простіше, ніж коли це вже відбулося голосування в залі. І потім будемо аналізувати і повертатися до цього питання.

Спасибі всім. Тоді засідання комітету оголошую закритим.